

Orman Kanununa bâzı hükümler eklenmesine ve bu kanunun birinci maddesinde değişiklik yapılmasına dair olan 4785 sayılı Kanuna ek Kanun tasarısı ve Tarım ve İçişleri Komisyonları raporları ile Maliye Komisyonu mütalâası ve Adalet ve Bütçe Komisyonları raporları (1/320)

T. C.

9 . IV . 1948

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 1039, 6/1196

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Orman Kanununa bâzı hükümler eklenmesine ve bu kanunun birinci maddesinde değişiklik yapılmasına dair 9 . VII . 1945 tarihli ve 4785 sayılı Kanuna ek olarak Tarım Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 7 . IV . 1948 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

Hasan Saka

GEREKÇE

Tatbikattan elde edilen neticelere göre bâzı maddelerin eklenmesine lüzum görülen 4785 sayılı Kanun baştan başa tekrar gözden geçirilmiş ve aşağıda arzolunan sonuçlara varılmıştır.

Esas itibarıyla hükümleri bir defaya mahsus olarak meriyeti ertesinde fiilen tatbik edilmiş olan 9 . VII . 1945 tarihli ve 4785 sayılı Kanunun birinci maddesi, Devletten başkalarına ait ormanların 3116 sayılı Orman Kanununun 3 ncü maddesinin tasnifine muvazi bir halde zikri suretiyle bunların Devlete intikalini ve ikinci maddesi de hangi ormanların Devletleştirme dışında bırakılacağını âmir bulunduğundan bu maddelerin cari vakıfları üzerine tekrar dönmeye lüzum ve ihtiyac görülmemiştir.

Aynı kanunun 3 ncü maddesinden 12 ncü maddesine kadar olan hükümleri, Devletleştirilecek ormanlar için bedelin tâyin ve tediyesi şartlarını ifade etmektedir.

4785 sayılı Kanun da, 1937 yılında tatbikına başlanmış ve 1939 yılında tamamlanmış olan 2901 sayılı Arazi Tahrir Kanununun çerçevesinde taayyün etmiş olan bedeli Devletleştirme karşılığı göstermiştir. Ancak bu karşılığın tediyesinde 1936 Bütçe yılı vergisine matrah olan değer iki mislini geçemez kaydıyla de bu karşılığı takyit etmiştir.

Bu takdire göre sahipli ormanlar üzerindeki 1936 Bütçe yılı Arazi Vergisine matrah olan değerle 2901 sayılı Arazi Tahriri Kanununun hükümleri altında son yazımın tesbit ettiği değer arasında (1 947 101) lira gibi mühim bir fark yaratmıştır.

Vaziyet bu bakımdan incelenince anlaşılmıştır ki güçlükleri tevlit eden esas illet, 4785 sayılı Kanunun Devletleştirme karşılığı olarak tesbit ettiği 2901 sayılı Kanunla takarrür etmiş ve katılmış vergiye matrah olan değerden değil, belki 4785 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinde bu bedeli formüle eden hükümden sonra: «Şu kadar ki bu karşılık hiçbir zaman aynı ormanın 1936 Bütçe yılı Arazi Vergisine matrah olan değerinin iki katını geçmez» takyidî hükmünden doğmaktadır.

Ormanların bizatihi bir âme müessesesi olmak karakterinde bulunuşu ve yine orman varlığından doğan birçok faydaların her yönden insan topluluğunun menfaatlerine sâri oluşu gerçeklerinden dolayı Devletten başkalarına ait olan ormanların Devlete intikalinde âdi istimlak ve âdi hukuk kaidelerinden ayrılmanın zaruretlerinde ve Anayasamızın bu mülâhazalarından mülhem 74 ncü maddesinin Devletleştirilecek ormanlar için bedel takdiri ve bu bedelin tesviyesinde hususi ahkâma ihtiyaç bahsinde ne kadar geniş imkân mevcut olursa olsun, Devletleştirilen ormanların sahiplerini tasarruf hakları bakımından en âdil bir şekilde tatmin etmek, vaziyete en uygun görülmektedir.

Ancak bu hareket noktası istikametinde dahi Arazi Vergisine matrah olan değerden başka bir kıymet düşünmek mümkün değildir.

O kıymet ki 2901 sayılı Kanunla tedvin olunmuş, tatbik devrini tamamlayarak ve itiraz sürelerini ikmal ederek her tarafça kesinleşmiş ve bugünün Arazi Vergisine de matrah olan değeri teşkil etmekte bulunmuştur. Nihayet Devletleştirme karşılığının taksitlerle ve altı yıllık süre içinde ödenmesi kaydı, ormanın varlığı ve geliri ile geçinen mülk sahipleri için ciddi bir üzüntü kaynağı olmuştur. Ormanın gelirinden mahrum kalmış vatandaşın bir başka işe teveccühü yine ormanın eline geçecek değişik kıymeti ile ancak mümkündür.

Bu sebeplere ve bu gerçeklere binaendir ki 4785 sayılı Kanunun, Devletleştirilen ormanlar için kabul ettiği bedeli takyit eden hükümlerden kurtararak bu bedelin altı taksitte ödenmesi yerine hiç olmazsa iki taksitte tediyesini mutazammın birinci madde tasarısı vücut bulmuştur.

Devletleştirilen ormanların içinde bulunan yapı ve tesislere karşılık olmak üzere vücut bulan ikinci maddedeki bedel, birinci maddede orman değerleri için mütalâa olunan âdalet prensiplerine uymanın bir neticesidir.

Bu meyanda tevakkufa değer mühim bir nokta da 4785 sayılı Kanunla devletleştirilmiş olan ormanlardan bir kısmının; ormanlarla hiçbir cihette alâkalı ve münasebetli olmayan yerlerdeki ve tasarruflu ziraat işletmeleri toprakları içindeki hususi orman mefhumuna dâhil toplu ağaçların bulunması keyfiyetidir.

Hakikatta orman tarifine giren bu ağaçlıkların muhafazaları, mülk sahiplerinin hayvanlarına gölgelik, ziraat aletlerini yenileme veya tamir gibi kasıtlara müstenit iken orman oluşlarının neticesi olarak 4785 sayılı Kanun hükümleriyle Devlete intikal etmiş bulunmaları, bir taraftan bir kül halindeki ziraat işletmelerinin bu varlığa ihtiyacını tazyik etmiş, öbür yandan da tasarruflu ziraat işletmeleri arazisinin içinde kalan bu mahdut ormanların emniyeti ve devamlı korunmaları mümkün olmamak gibi bir durum ve bir mahzuv yaratmıştır. Bugün ve yarın için verimleri nihayet araziyi işletenin zatî ihtiyacını ancak karşılayan bu kısım ormanların ziraat ve hayvancılık lehine olarak sahiplerine bırakılması bir icap olarak derpiş olunmuştur.

Yine bu zümreden olmak üzere ormanlar içinde ve bitişğinde olmayan kültür arazisindeki münferit ağaçlarla sınır ağaçlarının sahiplerine ait olduğu sarahitini bir daha teyit eden 4 ncü maddede vaz'olunmuştur.

Devletleştirilen ormanlar için bedel tâyini ve ödeme vecibelerinin ve bu meyandaki ziraat işletmeleri arazisindeki mahdut ormanlarla kültür arazisi içinde ve sınırında bulunan münferit ağaçların sahiplerine bırakılmasının yukarda arzolunan mülâhazalar şeklinde yeniden düzenlenmesi arasında orman varlığımızın yurt ihtiyaçlarına yetmemesi yüzünden odun iptidai maddesine dayanan çeşitli isteklerin kapatılamamasında ve bu sebepten doğan ıstırapların gittikçe ve şiddetle artmakta bulunmasında diklatlı tevakkuf icabetmektedir.

Bu çok ciddi zaruretlere karşılık ve hazırlık olmak üzere şimdiden ve her imkândan istifade yoluyla ön plânda ormanlarımızdaki ağaç kesafetlerinin arttırılmasına ve boşlukların yeniden ağaçlandırılmasına çalışılmakta ise de bu istikamette müteşebbis vatandaşların da gayret ve yardımına büyük bir ihtiyaç hissedilmektedir. Bu itibarla tasarrufu altındaki toprakların tamamını ekim işlerinde kullanmayan veya bu topraklardan bir kısmı ekime elverişli olmadığı için terkedilmiş bulunan yerlerle devlete ait hâli arazi üzerinde orman yetiştireceklerin her bakımdan teşviklerinden büyük faydalar beklenmektedir.

Bu mülâhazalara binaen 3116 sayılı Orman Kanununun 86 ncı maddesi hükümlerine mütenazır ve yine bunu teşvika mâtufl Arazi Vergisi Kanununun hükmünü takviye etmek ve bir defaya mahsus olmak üzere orman koruma masrafları karşılığı olarak izraat Bankasından bir kredi açılmasını ifade eden beşinci madde eklenmiştir.

Tarım Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Tarım Komisyonu

Esas No. 1/320

Karar No. 14

14 . V . 1948

Yüksek Başkanlığa

Orman Kanununa eklenen 4785 sayılı Kanuna ek olarak Tarım Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunun 7 . IV 1948 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan ve Komisyonumuza gönderilen kanun tasarısı Başbakan, Maliye ve Tarım Bakanları ve uzmanları hazır oldukları halde incelendi.

Tarım, sosyal, sağlık, millî savunma, gelir kaynağı bakımından memleket ekonomisinde önemli yer tutan ve memleketin umumi kalkınmasıyla doğrudan ilgisi olan orman ve ormancılığımızın çetin dâvaları vardır.

Bunların hemen başarılması da kolay değildir.

Orman Kanunumuzun bilhassa orman içinde yaşayan köylüler üzerindeki hükümlerini onları sıkmadan, varlıklarına zarar vermeden tatbik etmek başta gelir. Bu maksadı sağlamak için Hükümetçe bir tasarı hazırlanmakta olduğu söylenmiştir.

Bu defa İsvetgen getirilen yüksek salâhiyetli mütehassısın tetkik neticelerinden sonra orman dâvamızın bir an evvel halli cihetine gidilmesi dileğiade bulunan komisyonumuz bu tasarıyı kabul etmiş aşağıdaki sebeplere dayanarak bâzı maddelerde değişiklikler yapmıştır.

3116 sayılı Orman Kanununa ek olarak çıkan ve ormanların Devletleştirilmesine ait esaslı hükümleri taşıyan 4785 numaralı Kanunun tatbikinde halkı birtakım sızıltılara yol açan bir kısım hükümleri bu tasarının birinci maddesiyle değiştiriliyor

2901 sayılı Arazi Tahriri Kanunu gereğince belirtilmiş Arazi Vergisine matrah kâfi görülmüyerek bu bedelin baltalıklarda iki, korularda

üç kat olması muvafık görülmüştür. Kabul edilen bu bedel ile Hazineye ehemmiyetli bir külfet yükletilmemesi bakımından, iki taksitte iyi yılda ödenir, yerine bunun 6 yıl içinde ödenmesi uygun görülmüştür.

2901 sayılı Kanun gereğince belirtilmiş bedeli bulunmayan ormanların 4785 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin ikinci fıkrasına göre belirtilmesi esası kabul edilmiştir. Ancak bu değer hektar başına düşen kısmına civarının genel yazım sırasındaki konulmuş değerlere göre hektar başına düşen en yüksek değeri geçmemesi hükmü de konmuştur.

İkinci madde aynen kabul edilmiştir.

Devlet ormanlarıyla ilişkisi olmayan ve ziraat işletmeleri içinde kalan ormanların sahiplerine iadesinin tatbikatta meydana getirdiği birçok zorluklar karşısında ve ziraati teşvik bakımından uygun görülerek üçüncü madde aynen kabul edilmiştir.

Ormanların içinde olmayan sahipli arazinin dağınık olsun veya grup halinde bulunsun ve hangi arazide olursa olsun bunların sahiplerine bırakılması memleketimizin bâzı bölgelerinde, bilhassa Karadeniz sahillerinde sahipli arazide yetişen ağaçlardan faydalanmanın halk ve Orman İdaresi arasında meydana getirdiği birtakım ihtilâfları ve zorlukları giderme bakımından uygun görülerek 4 ncü madde değiştirilmiştir.

Memleketimiz orman varlığı bakımından tetkik edilirse ileri memleketlere göre çok düşük bir nispet arzeder.

Memleketin % 70 kısmında mahrukat olarak gübrenin yakıldığı malûmdur. Bu gübreler top-

raklara atıldığı takdirde istihsalimizin ve dönüm başına verim nispetinin mühim miktarda artacağı çiftçinin refahına kısmen olsun yardımcı olacağı şüphesizdir. Bu bakımdan ziraatimizde gübre dâvasında esaslı ve devamlı adımlar atılmak için bol miktarda mevcut limitlerimizin işletilmesine çalışılması Komisyonumuzun temennilerindedir. Bu ihtiyacın en esaslı ve devamlı çaresi ağaç yetiştirme olmakla beraber ağaca sevgiyi uyandırmak ve ona kıymet verdirmek için tasarının beşinci maddesinde değişiklikler yapılmıştır. Bu teşvikin bir hektardan aşağı olmamak kaydı yarım hektara indirilmiş ve ağaçlık yetiştirenlere kuruluş kredisi derecesinde yapılacak yardım karşılık olarak her yıl Tarım Bakanlığı Bütçesine bir milyonu geçmiyerek bir teşvik ödeneği konması kabul edilmiştir.

Havalelerine göre İçişleri Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Tarım Komisyonu

Başkanı	Sözcü	Kâtip
İzmir	Manisa	
R. Köken	Y. Özey	
Antalya		Aydın
M. Korkut		N. Göktepe
İmzada bulunamadı		

Bursa	Çanakkale	
A. Duru	İ. Karasioğlu	
	İmzada bulunamadı	
Çorum	Denizli	
N. Aatalay	K. C. Öncel	
Kocaeli	Malatya	
A. Dikmen	M. N. Karaköylü	
İmzada bulunamadı		
Seyhan	Maraş	Sürid
K. Ener	R. Çuhadar	A. R. Eren
	Sivas	
	İ. M. Uğur	

Hususi ormanların kamulaştırılmasında 3116 sayılı kanun ile 4785 sayılı kanunların tatbikında görülen bariz haksızlık aynı mahiyettedir.

Tasarıda yalnız 4785 sayılı Kanunla yapılmak istenilen kamulaştırmalara teşmil edilerek 3116 sayılı Kanunla yapılmış olan istimlaklere teşmil edilmemesini adalet ve hak prensiplerine uygun bulmuyorum.

Taksitlerin yeniden altı seneye çıkarılmış olmasına muhalifim.

Sinob Milletvekili
Enver Kök

İçişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

İçişleri Komisyonu

Esas No. 1/320

Karar No. 23

22 . III . 1949

Yüksek Başkanlığa

Orman Kanununa bâzı maddeler eklenmesi ve birinci maddesinde değişiklik yapılmasına dair 4785 sayılı Kanuna ek olarak Tarım Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlar Kurulunun 7 . IV . 1948 tarihli kararıyla Büyük Meclise sunulan kanun tasarısı ve gerekçesiyle Tarım Komisyonunun kaleme aldığı metin ve rapor, Tarım Bakanı ve Orman Genel Müdür Vekili hazır oldukları halde İçişleri Komisyonunda incelendi.

Türkiyemizin tabii ve içtimai morpholojesinde önemli yeri olan orman konusunu bütün tesis ve işletmeleriyle mukadderi Devlet ve cemi-

yet olarak Türk varlığının hayat ve inkişafıyla sıkı sıkıya alâkalı olup ormanlarımızın Devletleştirilmesine gidilerek tek idare elinde korunma, verimlendirme, genişletilme ve hulâsa yaşatılmasının nesilden nesile âzami itina sarfedilmesi zaruri bir esas olmasına, ancak bu arada bu dikkat ve itinaı orman hudut ve mefhumuna girmiyen müteferrik sahalara dağıtılmıyan hakikî ve müspet fayda istihsalî lâzım ve mümkün olan tabii orman servetimiz üzerine nasp ve teksif edilmesi daha ziyade maksada hizmet edeceğine, diğer taraftan Devletleştirilmiş ormanlarla coğrafi bakımlardan ilgisi ve irtibatı

olmayan kasaba ve köy koru ve baltalıkları ile aynı durumda 100 hektara kadar özel ormanların kende sahipleri elinde esirgenip gelişmeleri daha külfetsiz sağlanabileceğini, bir de Devletleştirilmiş ormanların kamulaştırma hadlerinin bir miktar yükseltilmesi nasfet ve adalete daha uygun düşeceğine binaen bu noktalara ait teklif ve tedbirleri ihtiva eden tasarının kanunlaşmasında daha üstün faidei içtimaiye melhuz görülerek tasarının tümü kabule şayan bulunmakla Tarım Komisyonunun metni müzakereye esas tutularak maddelere geçilmesi oy birliğiyle kararlaştırıldı.

Birinci maddenin üçüncü bendinde 2901 sayılı Kanun gereğince genel yazım sırasında belirtilmiş değeri bulunmayan ormanlarda bu değer 4185 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin 2 nci fıkrası hükmüne göre belli edilecek ise de bu değer hektar başına düşen kısmı bu ormanların kâin olduğu ilçe hudutları içinde, yoksa civar ilçeler, yine yoksa en yakın il hududu içinde «Evsaf ve vüsatça benzeri» kayıtlarının ilâvesiyle genel yazımı sırasında konulmuş değerlere kıyas olunacağı tasrih edilmiştir.

İkinci madde aynen kabul edildi.

Tarım Komisyonunca aynen kabul edilen Hükümet tasarısının üçüncü maddesinde sahiplerine iadesi gereken özel orman parçalarının Devlet Ormanları veya Devletleştirilmiş ormanlar da «İrtibat ve ilişik» lerinin bulunmayacağı kaydı bir hayli tartışmalara yol açarak uygulanmasında çok iltibas ve karışıklığı davet etmesi melhuz bu kayıtların kaldırılmasıyla maddenin daha vuzuhlu kaleme alınması ve özel durumda sahibine geri verilebilecek yerlerin ilişiksiz vasıflarının belirli şartlara sarih olarak bağlı kılınması, bir de bunlardan şimdiye kadar kamulaştırma bedeli hiç verilmemiş olanların da iadesi hususunun açıkça aynı madde hükümleri arasında yer alması ve bu suretle sahiplerine kalacak özel ormanlara da çiftçiyi topraklandırma kanun tadilâtında olduğu gibi kamulaştırmadan hariç olarak özel elde huzur, emniyet ve istikrarı sağlayabilen bir hat tâyin olunması ve köy ve kasaba tüzel kişiliklerine ait aynı vasıflarda ilişiksiz koru ve baltalıkların bir miktar ile mukayyet olmayarak köy ve belediyelere iadesi oy birliği ve Hükümetin mutabakatı ile uygun görüldü ve madde ona göre yeniden kaleme alındı.

Dördüncü madde Tarım Komisyonunun metninden farklı olarak Devlet Ormanlarında tabii olarak yetişmiyen ağaç nevilerinin kayıt ve şarta tâbi olmadan sahiplerinin serbest intifalarına bırakılması, Devlet Ormanlarından emsali tabii olarak yetiştiği halde sahiplerinin tarlasında da Karadeniz ve Akdeniz iklimine tabii veya bakımla yetişebilen kızılbaş mahsul ve mamulleri zati ve mahallî ihtiyaç için yine sahiplerinin serbest intifalarında kalması, bunların haricinde kalanların faydalanma şekillerini yönetmelikle tesbit için Hükümete yetki verilmesi zaruri görülerek maddenin mütebaki fıkraları o yolda değiştirilmiştir.

Beşinci madde sahiplerini kendi topraklarında veya boş arazide dikilip yetiştirilecek özel ormanlar için sağlanması tasarlanan zirai krediye ait hükümler, tatbikatının şâmil olduğu muayyen hâdiselerin halline çare gösteren belirli hükümleri muhtevi olup uygulanmalarının tamamlanmasını mütaakıp başkaca ömrünün temadisini müstelzim uzun vâdeli ve umumi kaideler karakteri taşımayan bu tasarı da yer almakta ve orman işlerimizin ana kanunu olan 3116 sayılı Kanunun bu maddelerinde değişiklikleri ve bâzı esaslı ıslahatı derpiş etmek üzere Hükümetçe hazırlanmakta olduğu ifade edilen kanunda mezkûr kredi şartlarına yer verilmesi daha müreccah olacağı düşünülerek oy birliği ve Hükümetin mutabakatı ile bu beşinci maddenin çıkarılmasına karar verilmiştir.

4785 sayılı Kanunun beşinci maddesinde gösterilen müddet içinde baş vurmayan özel orman sahiplerinin bu kanun hükümlerinden müstefit olmakta eşit tutarak mağduriyetlerini önlemek üzere bu tasarının kanunlaşması ile kendilerine yeni bir müracaat müddeti verilmesi madalet ve insafa uygun görülerek Hükümetin mutabakatı ve oybirliğiyle geçici madde kaleme alınmıştır.

Tarım Komisyonunun ve Hükümetin altıncı ve yedinci maddeleri beşinci ve altıncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Adalet Komisyonuna ve rilmek üzere saygılarımızla Yüksek Başkanlığa arz olunur.

İçişleri Komisyonu

Başkanı
Tekirdağ
C. Uybadin

Başkan V.
Çoruh
A. Tüzün

Sözcü	Kâtip	
Kars	Balıkesir	Amasya
A. Eyidoğan	F. Tiritioğlu	A. Eymir
Antalya	Bolu	Çanakkale
R. Kaplan	İtirazım ilişiktir	N. Çıtakoğlu
	I. Yalçın	
Giresun	Giresun	Gümüşane
Muhafifim	T. Ekmen	A. K. Varınca
E. Dizdar		
Niğde	Siird	Trabzon
Ş. Süer	L. Yavuz	H. Orhon

Muhalefetim

Hususi ormanların kamulaştırılmasında 3116 sayılı Kanun ile 4785 sayılı kanunların tatbikında görülen bâriz haksızlık aynı mahiyettedir.

Tasarıda yalnız 4785 sayılı Kanunla yapılmak istenilen kamulaştırmalara teşmil edilerek 3116 sayılı Kanunla yapılmış olan istimlâklere teşmil edilmemesini adalet ve hak prensiplerine uygun bulmuyorum.

Taksitlerin yeniden altı seneye çıkarılması olmasına muhalifim.

Bolu Milletvekili
İhsan Yalçın

Maliye Komisyonunun mütalâası

T. B. M. M.
Maliye Komisyonu
Esas No. 1/320
Karar No. 9

21 . XI . 1949

Yüksek Başkanlığa

Tarım ve İçişleri Komisyonlarının tetkikinden sonra Adalet Komisyonlarına havale edilmiş bulunan «Orman Kanununa bâzı hükümler eklenmesine ve bu kanunun birinci maddesinde değişiklik yapılmasına dair olan 4785 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı «hakkında Adalet Komisyonunca komisyonumuzun mütalâasına lüzum görülmüş olduğundan gönderilen kâğıtlar okunup incelendi.

1. — Ormanların memleketin ekonomisi, imarı, güzelliği, millî savunması ve havasının tanzimi hususlarındaki faydaları açık bir gerçektir. Bu sebeple memleketteki orman varlıklarımızın muhafazası ve miktarlarının artırılması konularında komisyonumuz tam bir fikir mutabakatı taşımaktadır. Ancak ormanların Devletleştirilmesinin bu gayenin tahakkukuna hizmet etmediğine, bunun aksi neticeler hâsıl ettiğine de kanidir. Tabii ve beşeri bir takım sebepler yüzünden köylerimizin bir kısmı ormanlar içinde veya yakınlarında kurulmuş ve bu yüzden halkımız asırlardan beri ormanların hem muhafazasına ve hem de inkişafına iştirak etmiştir. Mevcut ormanlarımızın bir kısmı mevcudiyetlerini yol yokluğuna borçlu olmakla beraber çok mühim bir kısmı da tapulu veya tapusuz halkı-

mız tarafından tesahüp edilmesi neticesi bunların müşterek veya münferit korumaları ile varlıklarını muhafaza edebilmiştir. Devletleştirme kararı ile bunların kendi elinden alınacağını gören köylüler bunu bir türlü hazmedememişler çok uzun senelerden beri büyük bir sevgi ve güven ile mülkiyetlerinde veya zilyediklerinde bulundurdıkları bu ormanlara içinde buldukları arazinin dahi ellerinden alınmasına sebebiyet verdiği için amansız bir hasım kesilmişlerdir. Devletleştirme kararından sonra birçok ormanların açılıp tarla haline ifrağı ve birçok ormanların da esef verici yangınlar ile harap olmuş olmaları bu menfi hissin tezahürlerinden başka birşey değildir. Bu itibarla Devlet ormanları dışında bulunan ve sahası da çok bir miktarı geçmiyen özel ve tüzel kişilere ait ormanların sahiplerine iadesini derpiş eder, işbu tasarının isabetinde Komisyonumuz müttefiktir. Ancak bir tapuya istinat etmeksizin senelerden beri köylüler tarafından müştereken korunmuş ve istifade edilmiş köy baltalıklarının da gene köylülerin muhafaza ve intifalarına terk olunmasında gerek bu ormanların muhafazası ve gerekse köylülerin huzur ve faydalarının temini bakımından Komis-

yonumuz lüzum ve zaruret hissetmekte, bu cihetin tasarıda yer almamış olmasını da bir noksan telâkki etmektedir.

2. Tasarıyı en son tetkik eden İçişleri Komisyonunun hazırladığı metne göre bir ormanın sahibine iade edilebilmesi için onun Devlet ormanı dışında bulunması şarttır. Bu tâbiğin tatbikatta büyük aksaklıklara yer vereceğinden Komisyonumuz endişe etmektedir. Senelerden beri hudutları henüz tesbit edilmemiş olan Devlet ormanlarının içerisinde olmayıp birçok şahıs ormanlarının kenarlarında bulunan çalılık ve fundalık gibi yerleri Devlet ormanlarının teferruatından addederek sahiplerine iade etmemek neticelerini tevhit etmesinden ve keyfi uygulamadan korkmaktadır. Bu sebeple hem keyfi muamelelerin yollarını kapamak ve hem de mülkiyet hakkına kanunlarımızın sağladığı masuniyet prensipini mahfuz bulundurmaya gayesiyle Devlet ormanı içinde bulunmayan yakın bir sahadır. Vaktiyle olmayan bütün şahıs ormanlarının sahiplerine iadesini Komisyonumuz hakkaniyete daha uygun bulunmuş ve metindeki «Devlet ormanı dışında olup» ilâvesinin «Devlet ormanının içinde olmak» tâbiriyle değiştirilmesinin yerinde olacağı neticesine varmıştır.

3. Devletleştirilmiş olup da bu tasarı ile sahiplerine iade edilmeyecek olan ormanlara ödenecek bedel hakkında 2901 sayılı Kanuna göre tesbit edilmiş kıymetler esas olmakla beraber baltalıklar için ayrı ve koruluklar için de ayrı esaslar kabul etmiştir. Halbuki 2901 sayılı Kanuna göre kıymet tesbit ederken zaten baltalıklar için aşağı kıymet takdir olunmuş olması tabii olduğuna göre, baltalık ve koruluklara da ayrı emsaller kabul edilmiyerek her ikisine de aynı emsalin kabulü Komisyonumuzca muadelete uygun görülmüştür.

4. 201 sayılı Kanuna göre kıymetleri takdir olunmamış ormanların bedellerinin tesbitinde yeni bir kıymet ölçüsüne gidilmiyerek 1936-1938 senelerindeki tahrir kıymetleri üzerinden bedel tâyin edilerek 2901 sayılı Kanuna göre tahrir görmüş ve görmemiş ormanların bedellerini yekdiğerine yaklaştıracak suhulete varılmıştır. İstimlâklerin ana prensip değer paha olduğuna göre hususi istimlâk kanunlarıyla değer pahanın vergi kıymetlerinden ölçü alınarak emsallere gidilmesi suretiyle tâyini mütaaddit kanunlarımızda yer almış olmakla beraber bu

emsalin mümkün olduğu kadar hakikati eşyaya yaklaşması da gayet tabiidir. Şöyle ki, arazi ve orman tahrirleri beraber yapılmış olduğuna göre bütün Trakya topraklarına konulan bir milyar kâğıt para gibi pek cüz'î kıymet misüllü ormanlara da o nispette az kıymet konulduğu halen orman idaresinin her sene beyan eylediği vârit rakamlarının (on üç milyon küsur lira) nun sermayesi olması lâzımgelen tahrir kıymetinin idarece eksik bulunduğu anlaşılmaktadır. Bundan başka orman tahrir senelerindeki kereste ve odun fiyatlarıyla istimlâk senesindeki fiyatlar veya farkları göz önünde bulundurarak ona göre emsal tâyini muvafıkı adalet olur.

5. Hiçbir kayıt ve şarta tâbi tutulmaksızın intifa olunacak ağaçlar sayılırken sadece servi kavağı zikrolunmuş ve diğer nevi kavakların dışında bırakılmıştır. Halbuki son senelerde kavak yetiştirme hevesi her tarafta uyanmaya başlamıştır. Bu hevesi söndürmemek için yalnız selvi kavağını değil ormanlarda tabii olarak yetişemiyen ve insan emeği ile meydana gelen her nevi kavağın intifa ve tasarrufunu bütün kayıtlardan âzade kılmalıdır. Bu sebeple metindeki «Servi kavağı» yerine «Tabii olarak yetişemiyen her nevi kavak» ibaresi konmalıdır.

6. Devletleştirilen ormanlar içindeki bina ve emsalinin bedellerinin yakınında vergi kıymeti esasına gidilmiş olması prensipe uygun ise de tâyin edilen emsalin mülk sahiplerinin menfaatlerini koruyamadığı da muhakkaktır. Onun için bu emsalin bir miktar daha yükseltilmesi muvafık olur.

7. Devletleştirilen orman sahiplerinin müracaatı için yeniden verilen altı aylık mühlet de azdır. Bunun da bir seneye çıkarılmasının, vatandaşlara kolaylık temin eylediği muhakkaktır.

Adalet Komisyonuna verilmek üzere işbu mütalâa Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye

Komisyonu

Başkanı

Gümüşane

H. F. Atac

Çankırı

R. Dolunay

Malatya

M. N. Zabcı

Sözeü

Samsun

R. Iştan

Malatya

E. Doğan

Tekirdağ

Söz hakkım

mahfuzdur

Z. E. Cezaroğlu

Kâtip

Kastamonu

Â. Toközlü

Samsun

Ö. Karataş

Tokad

C. Kovalı

Adalet Komisyonu Raporu

T. B. M. M.
Adalet Komisyonu
Esas No. 1/320
Karar No. 44

24 . II . 1950

Yüksek Başkanlığa

Orman Kanununa bâzı hükümler eklenmesi-ne ve bu kanunun 1 ne maddesinde değişiklik yapılmasına dair 9 . VII . 1945 tarihli ve 4785 sayılı Kanuna ek olarak Tarım Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 7 . IV . 1949 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan tasarı, Tarım ve İçişleri Komisyonlarınca incelenmiş ve yapılan değişiklik ve eklerin gerekçeleri raporlarında tesbit olunarak Komisyonumuza tevdi edilmiş olmakla Orman Genel Müdürlüğü uzmanları hazır olduğu halde incelendi.

Orman dâvasının bilinen ve cümlece kabul olunan büyük ehemmiyeti ile birlikte 4785 sayılı Kanunun uygulanmasından doğan şikâyetler de Hükümet gerekçesinde ve Tarım ve İçişleri Komisyonlarının raporlarında belirtilmiş ve konunun esasında Komisyonumuzun da görüşü bu merkezde bulunmuş olması sebebiyle tasarı-nın Tarım Komisyonunca hazırlanan metin üze-rinden müzakeresine girişilmesi kararlaştırılmış ve Maliye Komisyonunun mütalâası alınmış ve müzakereler de bu esaslar dâhilinde cereyan etmiştir.

Birinci madde, tasarı-nın hazırlanmasında gö-zetilen başhca hedef 4785 sayılı Kanunla devlet-leştirilen ormanlar için sahiplerine ödenmesi gereken karşılıkların daha uygun esasa bağlan-ması keyfiyetidir.

Hükümet gerekçesinde, 1937 yılında tatbi-kına başlanmış ve 1939 yılında tamamlanmış olan 2901 sayılı Tahrir Kanununun çerçevesi içinde taayyün etmiş bulunan bedelin devletleş-tirme karşılığı olarak kabulünde isabet bulun-duğu tekrarlanmış ve ancak bu bedelin 1936 bütçe yılı vergisine matrah olan değerin iki mis-lini tecavüz etmemesine mâruf olarak kanunun 3 ne maddesinde mevcut kaydın kaldırılması ve bir de karşılıkların altı taksit yerine iki tak-sitte ödenmesinin kabulü uygun olacağı kanaati ifade edilmiştir. Gerekçede bu kaydın kaldırıl-masından doğacak farkın 1 947 901 liraya ba-

liğ olacağı belirtilmiş ve birinci madde bu görü-şe göre tertip ve teklif olunmuştur. Tarım Ko-misyonunca devletleştirilen ormanların 2901 sa-yılı Kanun gereğince belirtilmiş Arazi Vergisi-ne matrah olan değerlerinin karşılık olarak ipka ve kabulünde isabet görülmemiş ve bu değerin baltalıklarda iki ve koruluklarda üç katının Dev-letleştirme karşılığı sayılması ve Hazineye daha fazla külfet yüklenmemesi için bu karşılıkların kanunda kabul edilmiş olan şekilde yani 6 yılda ve altı taksitte ödenmesi kararlaştırılmıştır.

Tarım Komisyonunun bu kararına esasında Komisyonumuzca da iştirak edilmiş olmakla beraber karşılıkların baltalık ve korular için ayrı ölçülerle hesaplanması uygun görülmemiş ve tatbikatta ihtilâflara da meydan kalmamasını temin maksadiyle karşılıkların baltalıklarda ve korularda üç misli olarak ödenmesi kararlaştırıl-mıştır. Maliye Komisyonunun görüşü de bu merkezdedir.

2901 sayılı Kanun gereğince konulmuş değeri bulunmayan ormanlarda bu değerin ancak yü-rürlükte olan kanun hükümleri dairesinde belir-tilmesi tabii bulunduğundan madde ona göre yazılmış ve bu arada İçişleri Komisyonunca ek-lenmiş olan (evsaf ve vüsatçe benzeri) kaydı da yerinde görülmüştür.

4785 sayılı Kanunun 3 ne maddesi kaldırıl-dığına göre bu maddede mevcut bulunan ve 1923 yılından sonra Hazinece satılmış veya tefiz edil-miş ormanlarda devletleştirme karşılığını tef-fiz veya satış bedeliyle tahdit eden hüküm oldu-ğu gibi ipka edilmiştir.

İkinci madde, Tarım ve İçişleri Komisyonla-rınca da uygun görülen Hükümet tasarı-sının ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Üçüncü madde, Hükümet tasarı-sında 4785 sayılı Kanunla Devletleştirilen ormanlardan an-cak, Devlet ormanları ile irtibat ve ilişki bu-lunmayanların ve Ziraat İşletmeleri içinde kalan-ların sahiplerine iadesi derpiş olunmuş ve üçün-

cü madde bu esasa göre tanzim ve teklif olunmuştur.

Bu esasın Tarım Komisyonunca değiştirilme- niş bulunmasına mukabil İçişleri Komisyonu bâzı kayıt ve şartlarla özel ormanlardan yüz hektar miktarında olanların ve kasaba ve köy tüzel kişiliklerine ait bulunların da miktarla bağı olunıyarak iadesini uygun bulmuştur.

Komisyonumuz da bu madde üzerinde uzun görüşmeler cereyan eylemiş ve Hükümetle mutabakata varılarak madde yeniden tanzim edilmiştir.

3116 ve 4785 sayılı kanunların tedvin ve tatbıkı yüzünden geniş yurttaş kitlelerini ilgilendiren ve imkânların müsaadesi nispetinde bir an evvel salim bir şekilde halledilmesi gereken büyük dertlerin meydana geldiği şüphe götürmediği gibi bugünkü şart ve imkânların bu davaları esasından gidermeye fırsat vermediği de meydandadır. Bu sebeptendir ki, ormanların tüzel kişiliklere ve özel kişilere iadesi bahsinde Devlet ormanlarının bütünlüğünü ve muhafaza hedefini ihlâlâ varabilecek şekillerden iğtinap edilmesi uygun görülmüş ve orman içindeki köylerde oturan ve orman mahsulleriyle geçinen yurttaşların bugünküne nispetle ferahlı bir duruma ulaşmalarını sağlayabilecek hükümler 3116 sayılı Kanunun tadilleri arasına ithal olunmuş ve böylece öteden beri köylüler tarafından müştereken korunmuş ve istifade edilmiş köy baltahklarından o köy halkının faydalanmasına imkân verilmiştir.

4785 sayılı Kanunla Devletleştirilmiş ormanlardan ancak Devlet ormanları dışında olanların iadesini derpiş eden bu maddede köy, belediye ve özel idare tüzel kişiliklerine ait ormanlarla tüzel kişilere ait ormanlar arasında, Devlet ormanlarının tahribine imkân ve fırsat hâsil olamaması düşüncesiyle bâzı fabrikalara yer verilmiştir. Maddede yazılı şartları haiz ormanların özel kişilere iadesinde belli bir miktarın esas tutulması noktası üzerinde de durulmuş ve neticede tatbika geçilmesi halinde bu kaydın doğuracağı mahzurlar göz önüne alınarak miktar kaydı

kaldırılmıştır.

Talep halinde iadenin kolayca ve masrafsız olarak yapılabilmesini sağlayacak hükmün yanında iade takdirinde ödenen taksitlerin Hazinece istirdadı imkânı ile birlikte bu ormanlar içinde işletmeler tarafından istihsâl edilmiş orman mahsulleri mevcut ise bunların da ne suretle orman sahiplerine verileceğini gösteren esaslar tesbit edilmiş ve üçüncü madde yeniden yazılmıştır.

Dördüncü madde, bu maddede yer alan hüküm geçici mahiyet taşıması sebebiyle 3116 sayılı Kanunun tadilleri arasına alınmıştır.

Geçici madde, 4785 sayılı Kanunun beşinci maddesinde gösterilen müddet içinde müracaatta bulunmayanların mağduriyetlerini önlemek maksadiyle İçişleri Komisyonunca ve Hükümetin de mutabakatiyle hazırlanmış bulunan geçici madde müracaat müddeti üç yıla çıkarılmak suretiyle tertiplenmiştir.

Dördüncü maddede 4785 sayılı Kanunun üçüncü maddesinin kaldırıldığı belirtilmiş ve tasarının beşinci ve altıncı maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Adalet Komisyonu Başkanı Bu rapor Sözcüsü

Konya

İstanbul

H. Karagülle

A. Ödül.

Kâtip

Erzurum

Ankara

Balıkesir

Ş. İbrahimhakkioğlu E. H. Ergun O. N. Burcu

Denizli

Diyarbakır

N. Küçüka

F. Kalfagil

Elâzığ

Erzincan

Bâzı maddelere muhalifim.

A. Fırat

F. Karakaya

İzmir

Kastamonu

Ekrem Oran

Dr. F. Ecevit

Manisa

Mardin

Söz hakkımı mahfuz

M. K. Boran

K. Coşkunoglu

Rize

Dr. S. A. Dilemre

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/132

Karar No. 131

22 . III . 1950

Yüksek Başkanlığa

Orman Kanununa bâzı hükümler eklenmesine ve bu kanunun birinci maddesinde değişiklik yapılmasına dair 9 . VII . 1945 tarihli ve 4785 sayılı Kanuna ek olan ve Tarım Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 9 . IV . 1948 tarihli ve 6/1194 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan Kanun tasarısı, Tarım İşleri, Maliye ve Adalet komisyonları raporları Maliye Bakanı İsmail Rüştü Aksal ve Tarım Bakanı Cavit Oral ve Orman Genel Müdürü Faruk Şeker hazır oldukları halde Komisyonumuzca incelendi.

Hükümetçe hazırlanan tasarı dört esaslı hüküm ihtiva etmekte olup birincisi 4785 sayılı Kanunla Devletleştirilmiş olan ormanların karşılığının artırılmasını ve taksit süresinin kısaltılmasını, ikincisi Devletleştirilmiş ormanlardan sahiplerine iade edilecekleri, üçüncüsü, sahipli ziraat arazisi içindeki ağaç ve ağaççıklardan sahiplerinin ne tarzda faydalanacağı ve nihayet dördüncüsü, yeniden orman yapacaklara gösterilecek kolaylıklar hakkındadır. İkinci ve üçüncü esaslar Tarım ve İşleri Komisyonunca bir takım tadillere uğramışsa da Adalet Komisyonu bu esasların daimî mahiyet arzetmesini dikkate alarak 3116 sayılı Orman Kanununun tadilleri arasına almayı derpiş etmiş, Komisyonumuzca da bu cihet uygun görülmüştür.

Adalet Komisyonunun metnini müzakeresine esas alan Komisyonumuzca yapılan değişikliği mucip sebepleriyle aşağıda sırasıyla arz edilmiştir.:

Devletleştirilmiş ormanların karşılığı olarak Hükümet tasarısında 2901 sayılı Kanun gereğince Arazi Vergisine matrah olan değer esas alınmaktadır. Böylece 4785 sayılı Kanunda yer alan ve bir nevi firelenme vazifesini gören «Bu karşılık 1936 Bütçe yılı Arazi Vergisine matrah olan değer iki katını geçemez» kaydı çıkarılmıştır. Bu kaydın çıkarılması suretiyle Devletleştirme muamelesi tekemmül eden 378 parça ormandan 130 una (1 947 101) lira fazla para ödeneceği, henüz muamelesi tekemmül etmemiş

dört yüz parça ormanla birlikte yapılacak fedakârlığın takriben 4 milyon liraya varacağı verilen izahattan anlaşılmıştır.

Tarım Kmoisyonu Hükümet gibi arazi tahriiriyle taayyün etmiş değeri Devletleştirilen ormanlara karşılık olarak esas almakla beraber bu karşılıkları baltalıklarda (2), korularda (3) kata yükseltmiştir. Bu esasa göre muameleleri tekemmül etmiş 378 parça orman için ödenmesi gereken kamulaştırma bedeli (10 169 000) küsur liraya yükselmektedir. Hükümet teklifine göre fazlalık 6 milyon lira civarında olup muamelesi tekemmül etmemiş olanlarla bu farkın 12 milyona varacağı ifade edilmiştir.

Adalet Komisyonu, Tarım Komisyonunun baltalık ve korular için koyduğu Bâremin tatbikatta doğuracağı güçlüğü nazara alarak Arazi Vergisine matrah olan değer üç katını Devletleştirme karşılığı kabul etmiştir. Buna göre muamelesi tekemmül etmiş ormanlar için ödenmesi gereken karşılık miktarı takriben (13 840 000) lira olup bunun Hükümet teklifine göre bu fıkra 12 milyon, Tarım Komisyonu teklifine göre farkı 3,5 milyonu müteceviz lira tutmaktadır.

Gerek Hükümetçe kabul edilen arazi tahriiriyle belirtilmiş ve kesinleşmiş arazi değerlerinin kamulaştırma karşılığı olarak esas alınması ve gerekse Tarım ve Adalet Komisyonlarınca Arazi Vergisine matrah olan değerinin 2 veya 3 kata çıkarılmasının kamulaştırmada adaleti tesis edemeyeceğini ve artırılan bu bedellerin kabulü halinde de ormanları kamulaştırılmış ve hektarına bir liranın altında veya az üstünde bedel takdir edilmiş vatandaşları tatmin edemeyeceğini, 3116 sayılı Orman Kanununun neşrinden sonra yapılan tahrirlerle arazi değerleri bilfarz hektarda 2500 liraya kadar yükselmiş olan bâzı orman sahiplerinin de âdilâne olmayan bir bedel alacaklarını göz önünde tutan komisyonumuz, yapılan bütün gayretlere rağmen bu iki noktayı uzlaştıracak ve tam adaleti

temin edecek bir ölçü bulmakta büyük zorluklarla karşılaşmıştır.

4785 sayılı Kanuna Adalet Komisyonunca konması istenen 1936 Bütçe yılı Arazi Vergisine matrah değerini 3116 sayılı Orman Kanunu ile istisna edilen ormanlara verilmiş olan karşılık ile bir irtibat temini mülâhazasına dayandığı da görüşmeler arasında anlaşılmıştır.

Yapılan uzun tartışmalar sonunda Komisyonumuz Hükümetin de talebi üzerine tasarının Devletleştirme karşılığına taallük eden bir ve ikinci maddelerinin daha esaslı incelenerek âdilâne bir ölçü bulunması maksadıyla Hükümete tevdiini karar altına almıştır.

Bundan sonra tasarının Devletleştirme dışında bırakılacak ormanlara dair olan 3 ncü maddesinin müzakeresine geçilmiştir. Devlet ormanlarının bütünlüğü dışında kalan özel ve tüzel kişilere ilişkin ormanların sahiplerinin talebi takdirinde kendilerine iadesi esas itibariyle kabul edilmiş ve fakat Hükümet tasarısındaki «Devlet ormanlarıyla irtibat ve ilişkisi bulunmayan» ibaresine sarahat vermek üzere Adalet Komisyonumuzca kabul edilen ölçüler esas alınarak bu maddenin birinci fıkrası yeniden yazılmıştır.

Komisyonumuzca değiştirilen birinci fıkranın Adalet Komisyonundaki metne nazaran farkı iade edilecek ormanların Devlet ormanları içinde olmıyan hakiki ve hükmi şahıslara ait ormanlara inhisar ettirilmesidir. Çünkü Devlet ormanları içinde bulunup 4785 sayılı Kanunla kamulaştırılmış olan köy ormanlarıyla öteden

beri köy tarafından benimsenmiş olan Devlet ormanlarının mahsulleri o köy halkının zati, müşterek ve pazar ihtiyacına tahsis edileceği 3116 sayılı Orman Kanununa eklenen beşinci madde de yer aldığı cihetle bu fıkradan çıkarılmıştır.

Adalet Komisyonunun bu madde ile ilgili diğer fıkraları Komisyonumuzca aynıyle kabul edilmiştir.

İçişleri Komisyonunca ihdas edilen ve 4785 sayılı Kanuna göre ormanları Devletleştirilenlere yeniden altı aylık bir müracaat hakkını tanıyan geçici madde hükmü bu müddetin bir yıla çıkarılması suretiyle aynıyle kabul edilmiştir.

Yukarda belirtilen esaslara göre yeniden hazırlanan Kanun tasarısı Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkanvekili	Bu rapor Sözcüsü	
Diyarbakır	Amasya	
<i>İ. H. Tigrel</i>	<i>A. K. Yiğitoğlu</i>	
Kâtip		
Ankara	Ankara	Ankara
<i>F. Öymen</i>	<i>M. Eriş</i>	<i>C. Gölet</i>
Edirne	Erzincan	İsparta
<i>M. N. Gündüzalp</i>	<i>N. Pekcan</i>	<i>K. Turan</i>
İstanbul	İzmir	İzmir
<i>Dr. A. Adıvar</i>	<i>S. Dikmen</i>	<i>A. İnan</i>
Kastamonu	Kastamonu	Manisa
<i>M. Akalın</i>	<i>T. Coşkan</i>	<i>F. Kurdoğlu</i>
Ordu	Kırşehir	Samsun
<i>H. Yalman</i>	<i>Ş. Torgut</i>	<i>M. A. Yörüker</i>
Seyhan	Trabzon	Urfa
<i>A. R. Yüregir</i>	<i>A. R. Işıl</i>	<i>E. Tekeli</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Orman Kanununa bâzı hükümler eklenmesine ve bu kanunun birinci maddesinde değişiklik yapılmasına dair 9 . VII . 1945 tarihli ve 4785 sayılı Kanuna ek Kanun tasarısı

MADDE 1. — 9 . VII . 1945 tarihli ve 4785 sayılı Kanunla Devletleştirilmiş olan ormanların aynı kanunun beşinci maddesi gereğince Devletleştirme bedelini almak hakkını kazanmış sahiplerine yine aynı kanunun üçüncü ve yedinci maddelerine göre verilecek karşılıkları bakiyesi, bu kanunun yayımı tarihinden başlayarak iki yıl içinde ve iki taksitte ödenir. Bu kanunun yayımı tarihinde henüz onanmamış olan karşılıklar için iki yıllık süre Tarım Bakanlığının onaması tarihinden başlar.

Bunlardan 24 . I . 1936 tarihli ve 2901 sayılı Arazi Tahrir Kanunu gereğince belirtilmiş veya 4785 sayılı Kanunun üçüncü maddesinin ikinci fıkrası gereğince belirtilecek arazi Vergisine matrah olan değerleri, 1936 Bütçe yılı Arazi Vergisine matrah olan veya sözü geçen 3 ncü maddenin 2 nci fıkrası gereğince ve yine 1936 Bütçe yılına göre bulunacak değerlerin iki katından fazla olanlarda aradaki fark, birinci fıkrada yazılı karşılığa ilâve edilerek aynı şekilde ödenir.

1923 yılından sonra her ne suretle olursa olsun Hazinece satılmış veya tefviz olunmuş ormanların 4785 sayılı Kanunun 3 ncü maddesine göre ta-

TARIM KOMİSYONU DEĞİŞTİRİŞİ

Orman Kanununa bâzı hükümler eklenmesine ve bu kanunun birinci maddesinde değişiklik yapılmasına dair 9 . VII . 1945 tarihli ve 4785 sayılı Kanuna ek Kanun tasarısı

MADDE 1. — 9 . VII . 1945 tarihli ve 4785 sayılı Kanunla devletleştirilmiş olan ormanların 24 . I . 1936 tarihli ve 2901 sayılı Arazi Tahrir Kanunu gereğince belirtilmiş Arazi Vergisine matrah olan değerlerinin baltalıklarda iki, korularda üç kıta devletleştirme karşılığı sayılır. 2901 sayılı Kanun gereğince genel yazım sırasında belirtilmiş değer bulunmayan ormanlarda bu değer 4785 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin ikinci fıkrası hükmüne göre belli edilir. Ancak bu değerın hektar başına düşen kısmı bu ormanın bulunduğu ilçe hudutları içinde, yoksa civar ilceler ve yine bulunmadığı takdirde en yakın il hududu içinde ormanlara genel yazım sırasında konulmuş değerlere göre hektar başına düşen en yüksek değeri geçemez.

Devletleştirme karşılıklarının, 4785 sayılı Kanun hükümleri dairesinde ödenmiş taksitler çıkarıldıktan sonra geriye kalan kısmı aynı kanunun 5 nci maddesi gereğince devletleştirme bedelini almak hakkını kazanmış sahiplerine, bu kanunun yayımı tarihinden başlayarak altı yıl içinde altı taksitte ödenir.

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Orman Kanununa bâzı hükümler eklenmesine ve bu kanunun birinci maddesinde değişiklik yapılmasına dair 9 . VII . 1945 tarihli ve 4785 sayılı Kanuna ek Kanun tasarısı

MADDE 1. — 9 . VII . 1945 tarihli ve 4785 sayılı Kanunla devletleştirilmiş olan ormanların 24 . I . 1936 tarihli ve 2901 sayılı Arazi Tahrir Kanunu gereğince belirtilmiş Arazi Vergisine matrah olan değerlerinin baltalıklarda iki, korularda üç kat devletleştirme karşılığı sayılır. 2901 sayılı Kanun gereğince genel yazım sırasında belirtilmiş değeri bulunmayan ormanlarda bu değer 4785 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin ikinci fıkrası hükmüne göre belli edilir. Ancak bu değerın hektar başına düşen kısmı bu ormanların bulunduğu ilçe hudutları içinde, yoksa civar ilceler ve yine bulunmadığı takdirde en yakın il hududu içinde evsaf ve vüsatçe benzeri ormanlara genel yazım sırasında konulmuş değerlere göre hektar başına düşen en yüksek değeri geçemez.

Devletleştirme karşılıklarının, 4785 sayılı Kanun hükümleri dairesinde ödenmiş taksitler çıkarıldıktan sonra geriye kalan kısmı aynı kanunun 5 nci maddesi gereğince devletleştirme bedelini almak hakkını kazanmış sahiplerine, bu kanunun yayımı tarihinden başlayarak altı yıl içinde altı taksitte ödenir.

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Orman Kanununa bâzı maddeler eklenmesine ve bu kanunun birinci maddesinde değişiklik yapılmasına dair 9 . VII . 1945 tarihli ve 4785 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine ve bu kanunun 3 ncü maddesinin kaldırılmasına dair Kanun tasarısı

MADDE 1. — 4785 sayılı Kanunla devletleştirilmiş ormanların 2901 sayılı Arazi Tahriri Kanunu gereğince belirtilmiş Arazi Vergisine matrah olan değerlerinin üç katı devletleştirme karşılığı sayılır.

2901 sayılı Kanun gereğince belirtilmiş değeri bulunmayan ormanlarda bu değer 4532 sayılı Vergi Usul Kanunu gereğince yetkili komisyonlar tarafından belli edilir. Ancak bu değer in hektar başına düşen kısmı bu ormanların bulunduğu ilçe hudutları içinde, yoksa civar ilceler ve yine bulunmadığı takdirde en yakın il hududu içinde evsaf ve vüsatçe benzeri ormanlara 2901 sayılı Kanun gereğince konulmuş değerlere göre hektar başına düşen en yüksek değeri geçemez. Böylece ormanın birinci fıkrâ hükümleri dairesinde devletleştirme karşılığı belirtilir.

1923 yılından sonra her ne suretle olursa olsun Hazinece satılmış veya teffiz olunmuş ormanlarda devletleştirme karşılığı teffiz veya satış bedelidir. Ancak bu karşılık ormanın 1936 Bütçe yılı Arazi Vergisine matrah olan değerinden aşağı olamaz.

Hazine ve ilgililerin 5432 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre itiraz hakları

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Orman Kanununa bâzı maddeler eklenmesine ve bu kanunun birinci maddesinde değişiklik yapılmasına dair 4875 sayılı Kanuna ek Kanun tasarısı

MADDE 1. — 9 . VII . 1945 tarihli ve 4785 sayılı Kanunla Devletleştirilmiş ormanlardan; Devlet ormanları içinde olmayan ve etrafı tarla, bağ, bahçe gibi kültür arazisi, özel orman, şehir, kasaba, köy mer'ası ve Orman Kanununun birinci maddesine göre orman sayılmıyan yerlerle çevrili olmak şartıyla Devlet ormanlarından tamamen ayrılmış bulunan köy, belediye tüzel kişiliklerine ve gerçek kişilere ait ormanlar; sahipleri veya mirasçıları istedikleri takdirde geri verilir.

İade edilecek ormanlardan, Devletleştirme karşılığı ödenmiş bulunanlar bir işleme tâbi tutulmaksızın sahiplerine intikal eder ve müracaatları üzerine keyfiyet Orman İdaresince kendilerine yazılı olarak bildirilir.

Devletleştirme bedeli kısmen veya tamamen ödenmiş bulunan ormanların, bu bedel aynı miktar ve taksitlerle ödenmek üzere, yazı ile müracaatları halinde sahipleri adına tapuya tescili yapılır. Taksitler zamanında ödenmediği takdirde ormanın işletilmesine izin verilmez. Ormanın geri verilmesine mütaallik tescil muameleleri her türlü harç ve resimden muaftır.

Geri verilen ormanların hududu içindeki orman işletmeleri

Hü.

Ta. K.

İçiş. K.

ayyün eden Devletleştirme bedeline hiçbir zam yapılmaz.

MADDE 2. — 4785 sayılı Kanunun 4 ncü maddesi gereğince satın alınan yapı ve tesislerden 1945 Bütçe yılı vergisine matrah olan sâfi iratlarının on katından fazla olanların sahiplerine aradaki fark bu kanunun yayımı tarihinde başlayarak iki yıl içinde ve iki taksitte ödenir.

MADDE 3. — 4785 sayılı Kanunla Devletleştirilmiş ormanlardan Devlet ormanlarıyla irtibat ve ilişkileri bulunmayan ziraat işletmeleri içinde kalanlar, sahipleri bu kanunun yayımı tarihinden başlayarak altı ay içinde Tarım Bakanlığından dilekçe ile istemek ve Devletleştirme bedeli olarak aldıkları parayı bu süre içinde defaten geri vermek şartı ile, ferağ ve tescil işlemleri için, hiçbir harç ve resim alınmaksızın sahiplerine geri verilir.

Geri verilen ormanlarla ilgili olarak mülk sahipleri ve Devlet birbirlerinden zarar ve ziyan, alacak ve benzeri mütaalebelerde bulunamazlar.

MADDE 2. — Hükümetin 2 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 4785 sayılı Kanunla devletleştirilmiş ormanlardan aşağıdaki şartların tamamını haiz olanlar sahiplerine iade olunur:

a) Devlet ormanları dışında olmak,

b) Kasaba ve köy merası, çayır, tarla, bahçe gibi kültür arazisi ve orman sayılmayan yerler içinde bulunmak,

c) En çok yüz hektar miktarında olmak,

Bu kabil ormanlardan devletleştirme bedeli verilmemiş olanlar bir işleme tâbi tutulmaksızın doğrudan doğruya sahiplerine devrolunur.

Devletleştirme bedeli ödenmiş bulunanlar için bir yıl içinde mahallî orman idaresine baş vurulduğu ve devletleştir-

Ad. K.

saklıdır.

Yukardaki farklara göre belirtilecek devletleştirme karşılıklarından 4785 sayılı Kanun hükümleri gereğince ödenmiş taksitler çıkarıldıktan sonra geriye kalan kısmı aynı kanunun 7 neî maddesi hükmüne göre ödenir.

EK MADDE 2. — Hükümetin 2 neî maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 4785 sayılı Kanunla devletleştirilmiş ormanlardan; Devlet ormanları içinde olmıyan köy, belediye, özel idare tüzel kişiliklerine ait olan ormanlarla ve etrafı tarla, bağ, bahçe gibi kültür arazisi, özel orman, şehir, kasaba, köy merası ve Orman Kanununun birinci maddesine göre orman sayılmıyan yerlerle çevrilmiş bulunan özel ormanlar sahipleri veya mirasçuları istedikleri takdirde geri verilir.

İade edilecek ormanlardan, devletleştirme karşılığı ödenmemiş bulunanlar bir işleme tâbi tutulmaksızın sahiplerine intikal eder ve müracaatları üzerine keyfiyet orman idaresince kendilerine yazılı olarak bildirilir.

B. K.

tarafından istihsal edilmiş ve henüz satılmamış orman mahsulleri, ormanın tescili sırasında sahiplerinin yazılı müracaatları üzerine buldukları mevki ile miktar ve vasıfları tesbit edilerek hususi orman tarife bedeli ve hakiki istihsal masrafları peşin ödenmek şartıyla orman sahiplerine teslim edilir.

Geri verilen ormanlarda Devletleştirmeden doğan muamelelerle geri vermeden dolayı, orman sahipleriyle Devlet birbirleri aleyhine dâva açamazlar.

Hü.

Ta. K.

İçiş. K.

MADDE 4. — Ormanların içinde veya bitişinde olmıyan ve 11 . VI . 1945 tarihli ve 4753 sayılı Çiftçiyi Topraklandırma Kanununun 4 ncu maddesinde neveleri belirtilen kültür arazisinin içerisinde kendi kendine yetişmiş veya emekle yetiştirilmiş veya yetiştirilecek münferit ağaç ve ağaççıklarla bu gibi yerlerin sınır ağaçları, sahiplerininindir. Buralardaki ağaç ve ağaççıklardan sahiplerinin faydalanma şekilleri mıntaka hususiyetlerine göre Tarım Ba-

MADDE 4. — Ormanların içinde olmıyan sahipli arazide kendi kendine yetişmiş veya emekle yetiştirilmiş veya yetiştirilecek dağınık veya grup halindeki ağaç veya ağaççıklarla bu gibi yerlerin sınır ağaçları sahiplerininindir. Buralardaki ağaç ve ağaççıklardan faydalanma şekilleri bölge özelliklerine göre Tarım Bakanlığınca muayyen kaidelere bağlanır.

me bedeli aynı miktar ve taksitlerle tamamen ödendiği takdirde sahipleri adına tescil işleri yapılır. Taksitleri zamanında ödenmedikçe bu ormanın işletilmesine izin verilmez.

Bu gibi ormanların ferağ ve tescil işlemleri her türlü harç ve resimden muaftır. Bu ormanların hududu içinde işletmelerce istihsal edilmiş ve henüz satışı yapılmamış emval mevcuct ise ormanın teslimi sırasında sahiplerinin yazılı müracaatı üzerine bulunduğu mevki, miktar ve evsafı tesbit ve tevsik edilmek suretiyle hususi orman tarife bedeli ve diğer hakiki istihsal masrafları peşinen yatırılması şartıyla kendilerine teslim edilir.

Geri verilen ormanlarla ilgili olarak mülk sahipleri ve Devlet birbirlerinden zarar ve ziyan, alacak ve diğer mütalebede bulunamazlar.

Kasaba ve köy tüzel kişiliklerine ait ormanların iadesine mütaallik işlemlerde (c) fıkrasında tâyin edilmiş olan miktar nazara alınmaz.

MADDE 4. — Ormanların dışında bulunan sahipli arazide kendi kendine yetişmiş veya emekle yetiştirilmiş veya yetiştirilecek dağınık veya grup halindeki ağaç veya ağaççıklar sahiplerininindir. Bunlardan Devlet ormanlarında tabii olarak yetişmiyen servi kavağı, söğüt, akasya, okaliptüs gibileri bir kayıt ve şarta tâbi olmaksızın sahiplerince intifa olunur.

Kızılbaş mahsul ve mamulleri de zatî ve mahallî ihtiyaç için bir kayıt ve şarta tâbi ol-

Ad. K.

B. K.

Devletleştirme bedeli kısmen veya tamamen ödenmiş bulunan ormanların, bu bedel aynı miktar ve taksitlerle ödenmek üzere, yazı ile müracaatları halinde sahipleri adına tapuya teşçili yapılır. Taksitler zamanında ödenmediği takdirde ormanın işletilmesine izin verilmez. Ormanın geri verilmesine mütaallik tescil muameleleri her türlü harç ve resimden muafıdır.

Geri verilen ormanların hududu içindeki orman işletmeleri tarafından istihsal edilmiş ve henüz satılmamış orman mahsulleri, ormanın teşçili sırasında sahiplerinin yazılı müracaatları üzerine buldukları mevki ile miktar ve vasıfları tesbit edilerek hususi orman tarife bedeli ve hakiki istihsal masrafları peşin ödenmek şartı ile orman sahiplerine teslim edilir.

Geri verilen ormanlarda devletleştirilmeden doğan muamelelerle geri vermeden dolayı, orman sahipleriyle Devlet birbirleri aleyhine dâva açamazlar.

Hü.

kanlığınca muayyen kaidelere bağlanır.

MADDE 5. — Tarım Bakanlığının vereceği ağaçlandırma plânı gereğince ve tâyin edeceği ağaç nevelerinden 3116 sayılı Orman Kanununun 86 ncı maddesine göre gerek kendi topraklarında ve gerekse hâli arazide bir hektardan aşağı olmamak şartıyla orman yetiştirecek kişilere Tarım Bakanlığının izniyle ve bir defaya mahsus olmak üzere Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasından kuruluş kredisi açılır.

Ta. K.

MADDE 5. — Tarım Bakanlığının vereceği ağaçlandırma plânı gereğince ve tâyin edeceği ağaç nevelerinden 3116 sayılı Orman Kanununun 86 ncı maddesine göre gerek kendi topraklarında ve gerekse hâli arazide yarım hektardan aşağı olmamak şartıyla orman yetiştirecek gerçek veya tüzel kişilere Tarım Bakanlığının izniyle ve bir defaya mahsus olmak üzere Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasından kuruluş kredisi açılır. Ağaçlık yetiştirildiği takdirde kuruluş kredisi nispetinde her yıl Tarım Bakanlığının Bütçesine miktarı bir milyonu geçmemek üzere konacak ödenekten teşvik yardımı yapılır.

Kredi ve teşvik yardımı görenler ağaçlandırdıkları sahaları orman halinde muhafaza etmezlerse yapılan yardım geri alınır.

İçiş. K.

maksızın sahiplerince intifa olunur.

Bunların haricinde kalanlardan faydalanma şekilleri bölge özelliklerine göre Tarım Bakanlığınca tanzim ve Bakanlar Kurulunca onanacak yönetmelikle belirtilir.

GEÇİCİ MADDE — 4785
sayılı Kanunun 5 ncı maddesinde gösterilen müddet içerisinde baş vurmayan özel orman sahipleri bu kanun yayımından itibaren altı ay içinde Devletleştirme bedellerini istemek üzere bağlı buldukları Orman İşletme Müdürlüğüne veya o yerin mülkiye üstüne baş vurabilirler.

Ad. K.

B. K.

GEÇİCİ MADDE — 4785
sayılı Kanunun beşinci maddesinde yazılı müracaat müddetini geçirenler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç yıl içinde müracaat edebilirler.

GEÇİCİ MADDE — 4785
sayılı Kanunun 5 nci maddesinde yazılı müracaat müddetini geçirenler bu kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde müracaat edebilirler.

MADDE 4. — 9 . VII . 1945
tarihli ve 4785 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi kaldırılmıştır.

Hü.

MADDE 6. — Bu kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan

H. Saka

Devlet Bakanı

Başb. Yardımcısı

Barutçu

Devlet Bakanı

Adalet Bakanı

Ş. Devrin

Millî Savunma Bakanı

Münir Birsal

İçişleri Bakanı

M. H. Göle

Dışişleri Bakanı V.

T. B. Balta

Maliye Bakanı

Ş. Adalan

Millî Eğitim Bakanı

Reşat Ş. Sıver

Bayındırlık Bakanı

Güleğ

Ekonomi Bakanı

Sa. ve So. Y. Bakanı

Gümrük ve Tekel Bakanı V.

Ş. Adalan

Tarım Bakanı

T. Coşkan

Ulaştırma Bakanı

Ticaret Bakanı

Çalışma Bakanı

T. B. Balta

T. K.

MADDE 6. — Hükümetin 6 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Hükümetin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

İçiş. K.

MADDE 5. — Bu kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ad. K.

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

B. K.

MADDE 2. — Adalet Komisyonunun 5 ne maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Adalet Komisyonunun 6 ne maddesi aynıyle kabul edilmiştir.